TORSTAI
16. 12. 1982

Joulupöytään perinteisiä antimia

Ruokatorstai kattaa kevyen ja perinteisen joulupöydän, mutta raottaa myös vieraiden maiden keittiöiden ovia juhlan kynnyksellä. Kun meillä kinkku on vakiinnuttanut keskeisen asemansa tarjottavien joukossa, uscissa Keski-Euroopan maissa aaton pöytää koristaa karppi.

Joulun leivonnaiset on suunniteltu erityisesti diabeetikoille ja gluteiinitonta ruokavaliota noudattaville.

Ruokatorstai tänään sivut 18—21

Keihästen tuomiot kovenivat

Kalevi ja Tuovi Keihasen konkurssirikoksista saamat tuomiot nousivat Helsingin hovioikeudessa. Molempien tuomiot sekä pitenivät että muuttuivat ehdollisista ehdottomiksi. Tuomioiden muuttumiseen vaikutti Keihasten luovutusoikeus Espanjassa olevaan 27 hotellihuoneistoon, mitä pesäluettelossa ei mainittu.

Sivu 13

Kouluhallitus höllentää peruskoulujen ohjausta

Kouluhallitus lupaa peruskoulun kehittämisohjelmassaan mm. vähemmän ohjekirjeitä opettajille ja enemmän taito- ja taideaineita oppilaille. Juuri valmistuneessa 1980-luvun kehittämisohjelmassa kunnille ja kouluille annetaan mahdollisuus päättää koulun ohjelmasta hieman nykyistä itsenäisemmin.

Sivu 11

"Suursellutehdashanke on estettävä ajoissa"

Metsä-Botnian suursellutehdashanke Aanekoskella ei palvele kansamme parasta, vaittaa kirjoittaja mielipidesivulla. Hänen mielestään perustelut ovat hataria. Halvan puun ja nopean puunkasvun maat pystyvät tuottamaan sellua halvemmalla. — Pankit ja hallitus, heratkaa ennen kuin on liian myohaista.

Mielipidesivu tanään 15

Gibraltarin raja auki 13 vuoden jälkeen

Minuutti yli puolenyon keskiyökkona avattiin 13 vuotta suljettuna ollut raja Espanjan ja Englannin hallinnassa olevan Gibraltarin vahlla. Toistaiseksi raja on kuitenkin avomna vain Espanjan ja Englannin kansalaisille ja rajan yli paasee vain jalkaisin

Sivu 25

NL:n kaukohankkeista Kostamuksen veroisia

Neuvostoliiton pohjoisosissa aiottettavat suuret teollistamisprojektit saattavat tulevaisuudessa työllistää saman verran suomalaisia kuin Kostamuksin. Neuvostoliiton ulkomaankauppaministerin Nikolai Patolitsevin mukaan suomalaisten on mahdollista tehdä suurin osa työstä Suomessa ja vieda osat suurina palasina rakennuspaikoille

Sivu 29

Tukholman pörssi saanee lisää suomalaisyrityksiä

Nokia ja Wartsila saanevat tanaan myonteiset uutiset Ruotsista ja paasevat Tukholman porssiistoille. Asia on torstaina esilla Ruotsin pankkivaltuusmiesten istunnossa. Viikko sitten asia meni poydalle.

Sivu 29

Tänään 48 sivua

Kotimaa	9—14
Mielipide	15
Horisontti	16—17
Ruokatorstai	18—21
Kulttuuri	22—23
Ulkomaat	25—28
Talous	29—31
Urheilu	32—36
Sarjakuvat	46
Radio/tv	47

* * * * * *

Pelastusarmeijan joululupadat ilmestyvät jälleen kerran muistuttamaan vähävaraisten avuntarpeesta.

Sivu 17

Holkerin erimielinen valiokunta:

Metrosyytteisiin ei ole aihetta

Harri Holkerin johtama, Helsingin valtuuston viime tammikuussa asettama metrohallintoa tutkiva valiokunta antoi lausuntonsa keskiviikkona. 15-jäsenisen puolueista kootun valiokunnan enemmistön kanta on, ettei aihetta syytteiden nostamiseen ole.

Metrotoimikunta, metron toimitusjohtaja Unto Valtanen ja aikaisempi kaupunginjohtaja Teuvo Aura ovat tosin syyllistyneet toimivallan ylityksiin, mutta kaupungille ei ole koitunut niistä vahinkoa eikä oman edun tavoittelua ole esiintynyt, sanoo valiokunta.

Valiokunta huomauttaa, että metrojohtajaa koskevat poliisitutkimukset ovat asia erikseen eivätkä ole kuuluneet valiokunnan tutkittaviin.

Ryhmän enemmistö yhtyy lähes kaikessa niihin neljään asiantuntijaan, joiden raportti julkistettiin toista viikkoa sitten.

Vaikka syytteisiin ei olekaan aihetta, selvityksen esiin tuomat asiat on otettava vakavasti huomioon kaupungin hallinnossa tästä eteenpäin, valiokunta sanoo.

Lausunnossa on monta eriävää mielipidettä, joiden allekirjoittajina ovat Ilkka Hakalehto (kesk), Panu Toivonen (per), Veikko Vennamo (mp), Marja Toivonen (kd), Irmeli Lemberg (kok) ja Eeva-Liisa Moilanen (krist). Niissä vaaditaan syytteiden nostamista ja lisäselvityksiä.

Lausunto tulee joulukuun lopulla valtuustoon, jolla on viimeinen sana vastuukysymyksissä.

Harri Holkeri

Ilaskiveltä myllykirje Salmivaaralle

"Johdolla oikeus johtaa"

Ylipormestari Raimo Ilaskivi on lähettänyt moitekirjeen Helsingin liikennesuunnittelupäällikölle Heikki Salmivaaralle. Kirjeen aihe on Helsingin Sanomain keskiviikkona julkaisema Salmivaaran kannanotto, jossa hän ihmettelee kaupungin korkeimman virkamiesjohdon puuttumista kantakaupungin liikennesuunnitelman valmisteluun nykyvaiheessa.

"Kannanottonne vahvistaa valitettavalla tavalla luottamusmies- ja virkamiesvuosieni aikana kypsynyttä ajatusta siitä, että Teillä on vähän halua muitten kuuntelemiseen mutta sitä enemmän pyrkimystä omien ajatustenne läpirunnaamiseen niitten kustannuksista ja joskus — siltä tuntuu — vähäisestä tarkoituksenmukaisuudesta huolimatta", Ilaskivi kirjoittaa.

Kirjeessä korostetaan Vapaudenkadun ja muiden väylähankkeiden kalleutta. Sen vuoksi kriittisten kannanottojen on tultava ajoissa, Ilaskivi päättelee.

"Katson myös, että johtajistolla on oikeus jopa sellaiseenkin asiaan kuin alaistensa toimien johtamiseen", Ilaskivi päättää "myllykirjeensä".

Liikennesuunnittelupäällikkö Salmivaara ei halunnut keskiviikkona ottaa kantaa Ilaskiven kirjeeseen.

Johtoryhmä antoi pyytämättä jyrkän kielteisen lausunnon Vapaudenkadusta ja Keskustan kehäväylästä.

Suomenlinnan lautalla oli vaikeuksia päästä Helsingin Kauppatorin laituriin. Erkki Laitila

Myrsky riepotti rannikkoa

Laivat vaikeuksissa lumisateessa merellä

Puuskissa 30 metrin sekuntivauhdilla jyllännyt myrsky riepotteli keskiviikkoiltana Suomen rannikko- ja merialueita. Alkutalven pahin myräkkä riehui voimakkaimmillaan Ahvenanmerellä ja Suomenlahdella.

Kova tuuli ajoi Kotkasta Leningradiin matkalla olleen merihinaaja Pluton Haapasaaren vesillä rantaan, Korppoossa karautti luotsikutteri kivelle ja ahvenanmaalainen kalastustroolari joutui karilla Föglön pohjoispuolella. Myöskin Vaasanlaivat olivat vaikeuksissa.

Illalla jouduttiin kovan tuulen ja lumipyryn takia sulkemaan Turun ja Porin lentokentät. Matkustajia kuljetettiin maitse määränpäähänsä. Junat olivat kautta linjan puolesta tunnista tuntiin myöhässä.

Monin paikoin kaatuvat puut katkoivat sähkölinjoja. Vaasassa suuri osa kaupunkia pimeni. Espoossa sattuneet sähkökatkot kestivät useita tunteja.

Sivu 14

Viina kallistui 8 prosenttia

Alkoholijuomien vähittäishinnat nousevat tänään kahdeksan prosenttia. Alkon hallintoneuvoston tekemän päätöksen mukaan myös siiderien, long drink -juomien ja mallasjuomien anniskeluhinnat nousevat. Väkevien ja viinien anniskeluhintojen korotukset tulevat voimaan 18. tammikuuta.

Vähittäismyynnissä viinat kallistuvat 8 prosenttia, väkevät 9,5, miedot viinit ja long drink -juomat 9, vahva olut 8,5 sekä keskiolut 7 prosenttia. Ensimmäistä kertaa historiansa aikana Koskenkorvapullo nousee yli viidenkympin.

Valtion alkoholitulojen lasketaan lisääntyvän korotuksen ansiosta ensi vuonna 240 miljoonaa markkaa. Korotuksen vaikutus kuluttajahintaindeksiin on noin 0,6 prosenttia.

Ilman nyt tehtyä korotusta, alkoholijuomien hintakehitys olisi jäänyt entistä enemmän jälkeen muusta hintakehityksestä.

Jo ennakolta tiedossa ollut viinan hinnankorotus ei aiheuttanut ainakaan pääkaupunkiseudulla sen suurempaa ostoryntäystä. Joulumyynti on alkanut korotuksen pelossa poikkeuksellisesti viikkoa aikaisemmin ja kertaostot ovat olleet entistä suuremmat.

ESIMERKKEJÄ VÄHITTÄISMYYNTIHINNOISTA

	vanha hinta	uusi hinta
Pöytäviina	45,00	49,00
Koskenkorva	47,00	51,00
Dry Vodka	52,50	56,50
Cognac Monopol	138,00	144,00
Whisky &&&	98,50	106,00
Golden Vodka	36,00	38,00
Sorbus	23,00	25,00
Vin Rouge du Midi	15,50	16,50
Vahva olut (pulloinen)	3,90	4,20
Keskiolut (pulloinen)	3,20	3,40

Syntyvyys yllätti budjetin tekijät

Ensi vuoden budjetti kasvoi valtiovarainvaliokunnassa yli kaksi miljardia markkaa. Yksittäisiä muutoksia on tehty enemmän kuin sitten 50-luvun Niukkas-budjetin, valtiovarainministeriön asiantuntijat arvioivat.

Keskiviikkona valmistuneessa valtiovarainvaliokunnan budjettimietinnössä suurin yksittäinen lisäys on 1,4 miljardia markkaa sairausvakuutuksen kustannuksiin. Tämä johtuu työnantajien sairausvakuutusmaksun alentamisesta sekä sairaus- ja äitiyspäivärahojen lisääntymisestä.

Budjetin laatijat on yllättänyt odotettua suurempi syntyvyyden kohoaminen. Syntyvyys nousee noin 10 000 lapsella siitä, mitä budjettia alunperin laadittaessa osattiin arvioida.

Työnantajien sairausvakuutusmaksun alentaminen nielaisee 1,4 miljardista runsaat 800 miljoonaa markkaa sekä sairaus- ja äitiyspäivärahat noin 600 miljoonaa markkaa.

Sivu 12

Junanvaunutehdas saa valtiolta 70 miljoonaa

Rautaruukki saa valtiolta junanvaunutehdastaan varten 70 miljoonaa markkaa korkotukea. Näin päätti hallituksen talouspoliittinen ministerivaliokunta keskiviikon kokouksessaan.

Rautaruukki oli anonut valtiolta 300 miljoonan markan avustusta. Ministerivaliokunta käsitteli asiaa jo tiistaina, mutta jätti sen pöydälle.

Sekä Rautaruukin hallintoneuvoston puheenjohtaja, pääjohtaja Ahti Karjalainen että yhtiön hallituksen puheenjohtaja, vuorineuvos Helge Haavisto eivät kommentoineet hallitustason päätöstä. "Hallintoneuvosto käsittelee torstaiaamuna asian", Karjalainen sanoi päätöksestä kuultuaan.

Rautaruukin suunnitelmien mukaan Taivalkoskelle ja Vuolijoelle rakennettava tehdas työllistäisi kaikki lakkautettavien Otanmäen ja Mustavaaran kaivosten 900 työntekijää.

Suomalais-neuvostoliittolaisena yhteistyöhankkeena toteutettavasta vaunutehtaasta on sovittu jo aiemmin maiden välisessä tavaranvaihtopöytäkirjassa. Lopullinen sopimus on tarkoitus allekirjoittaa perjantaina.

Suunnitelmien mukaan tehdas toimittaisi ensimmäiset junanvaunut Neuvostoliittoon vuonna 1986. Tehtaan rakentaminen maksaa 400—500 miljoonaa markkaa.